

AINEVALDKOND „KEEL JA KIRJANDUS“

1.1 Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suuliselt kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- 1) austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- 5) mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;
- 6) omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi;
- 7) kujundab ja väljendab isiklikku arvamust ning austab teiste inimeste arvamust;
- 8) oskab hankida teavet eri veebiallikatest ja sõnastikest.

1.2 Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on eesti keel ja kirjandus. Eesti keelt õpitakse 1.–9. klassini, kirjandust 5.–9. klassini. Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide jaotus kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et eesti keele ja kirjanduse õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud oleksid saavutatavad.

Õppeaine	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	6	5	5	5	3	3	2	2	3
Kirjandus	1	1	1	1	2	2	2	2	2

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Eesti keele oskus on nii aineõpetuse eesmärk kui ka õppekavas sätestatu omandamise alus. Eesti keele oskus kõnes ja kirjas pole üksnes inimese identiteedi, tema mõtlemis- ja tundevoime kujunemise alus, vaid ka jätkusuutliku ja ennastjuhtiva õppimise eeldus kogu edasiseks eluks. Kui õpilane mõistab eesti keele tähtsust sotsiaalse suhtluse vahendina ja rahvusliku kultuuri kandjana, kujuneb ta täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks, kes suudab ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja ladusalt väljendada, mõistab erinevaid tekste, on võimeline argumenteerima ja mõtestatud teksti looma.

Põhikoolis pannakse alus õpilaste sotsiaalsele kirjaoskusele, st oskusele kasutada keelt teadlikult ja kriitiliselt isiklikus ja avalikus elus, õppe- ja tööolukorras. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante, eri tüüpi ja liiki tekste ning mis lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ja loomisega. Keeleõpetuse kõrgeim siht on aidata õpilasel kujuneda iseseisvaks teksti vastuvõtjaks ja loojaks, kes on omandanud tänapäeva eesti kirjakeele.

1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärged. I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamisoskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamisega. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada. Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjapandust aru saaksid. Esimeses kooliastmes on oluline saavutada sihipärane kirjutamisoskus, samuti oskus oma mõtteid kirjalikult väljendada.

Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstilooime ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.

Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh netikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka netiturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.

Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitlemine lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.

Tekstiloomete õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstiloomes on põhirõhk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamise ja viimistlemiseni.

Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.

Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

1.4 Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava teemade käsitlemiseks

AINEVALDKOND	LÕIMING EESTI KEELE JA KIRJANDUSEGA
Võõrkeeled	Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Vormistab uurimis- või suuremahulisi töid järgides vormistusnõudeid. Tõlgib, eelistades eestipäraseid vasteid. Märkab võõrkeele mõju eesti keelele ja koostab eestipärase ülesehitusega lauseid. Tunneb ära toortõlke.

<p>Matemaatika</p>	<p>Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Kasutab korrektset eesti keelt. Kirjutab arvsõnu vastavalt eesti keele reeglitele. Vormistab küsimusi. Arendab funktsionaalset lugemisoskust. Koostab arvandmetele tuginedes ladusat kokkuvõtlikku teksti.</p>
<p>Loodusained</p>	<p>Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Vormistab uurimis- või suuremahulisi töid järgides vormistusnõudeid. Arendab arutlusoskust, argumenteerib. Käsitleb allikaid kriitiliselt. Arendab funktsionaalset lugemisoskust.</p>
<p>Sotsiaalsained</p>	<p>Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Vormistab uurimis- või suuremahulisi töid järgides vormistusnõudeid. Arendab arutlusoskust, argumenteerib. Käsitleb allikaid kriitiliselt. Arendab funktsionaalset lugemisoskust. Mõistab meedia mõjutusvahendeid. Oskab koostada lihtsamaid meediatekste.</p>
<p>Kunstiõpetus ja muusika</p>	<p>Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Vormistab uurimis- või suuremahulisi töid järgides vormistusnõudeid. Tunneb ära rahvalaulu. Kirjutab muusikale sõnad, illustreerib, koostab piltluulet. Oskab luua seoseid kirjanduse, kunsti- ja muusikavaldkonnas sama ajastu raames.</p>
<p>Tehnoloogiaõpetus ja käsitöö</p>	<p>Jälgib elementaarseid õigekirjareegleid kirjalikes töödes. Vormistab uurimis- või suuremahulisi töid järgides vormistusnõudeid. Märkab kasutusjuhendi, retsepti teksti eripära.</p>

<p>Liikumisõpetus</p>	<p>Kasutab korrektset eesti keelt.</p> <p>Arendab funktsionaalset lugemisoskust (kaardi lugemine vms).</p> <p>Oskab siduda oma varasemaid teadmisi erinevates ainetes liikumisõpetusega (nt teemapäevad spordipäevadel)</p>
------------------------------	---

1.4.1 Üldpädevuste kujundamise võimalused

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilast hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast. Õpilane tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega. Oskab suhelda lugupidavalt mitmekultuurilises keskkonnas. Väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt. Hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Väärtustab inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust. Teadvustab oma väärtushinnanguid. Peab lugu eestlaste tavadest ja traditsioonidest ja oskab neid erinevates kultuuriruumides tutvustada.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus aitab end teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut. Seetõttu on oluline teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel. Antud pädevuse omandamisele aitavad kaasa eri õppetöö vormid – paaris- ja rühmatööd, samuti arutlemine ja argumenteerimine ühiskondlikel teemadel.

Enesemääratluspädevust arendab õpilane arutluste, suuliste esitluste, rollimängude ning muude tegevuste käigus, mis aitavad tal mõista ja hinnata iseennast ja oma nõrku ja tugevaid külgi.

Õpipädevus kujuneb eri õpistrateegiaid rakendades. Õpilane suudab planeerida õppetegevust ja plaani jälgida (nt koostab tervikteose lugemiseks enda klassiväliseid tegevusi arvestades lugemisgraafiku; teeb lugemise käigus märkmeid olulisemate tegelaste ja sündmuste kohta).

Olulisel kohal on oskus seostada omandatud teadmisi varem õpituga ning eneserefleksioon. Õpilast toetatakse põhimõttel, et vigade tegemine on osa õppimisest, oluline on motivatsiooni hoidmine ja enesekindluse kasvatamine õpiprotsessi käigus. Õpilane on teadlik oodatavatest õpitulemustest.

Suhtluspädevus on eesti keele ja kirjanduse õppes keskne. Õpilast suunatakse väljendama end selgelt, asjakohaselt ja viisakalt, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust. Vajalik on oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevust arendatakse keele kui sümboli kaudu. Õpilane suudab kasutada matemaatikale omast keelt ja terminoloogiat, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus. Arendab funktsionaalset lugemisoskust eri jooniste lugemise kaudu (graafikud, tabelid, diagrammid jms). Õpitakse kasutama uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt, hinnates kriitiliselt allika usaldusväärsust. Õpilane kasutab keelealaste küsimuste lahendamiseks veebisõnastikke, mitte levinud otsingumootoreid.

Ettevõtlikkuspädevust aitab arendada erinevate ürituste korraldamine ja neist osavõtmine (emakeelenädala tegevused, erinevad koolisisesed konkursid ja võistlused).

Digipädevuse arendamiseks kasutab õpilane eri digivahendeid ja keskkondi nii teabe saamiseks kui õppetöö tegemiseks. Õpilane suudab teha koostööd eri digikeskkondades ja kasutada ühisdokumente ja -platvorme. Tehisintellekti kasutamisel on teadlik digikeskkonna ohtudest ja oskab kaitsta oma privaatsust. Järgib eetikareegleid.

Haabneeme Kooli emakeelenädala raames viiakse läbi eri tegevusi (kõnevõistlus, keelemängud, võimalusel kutsutakse külalisesinejaid), sisu pannakse kokku koostöös õpilastega. Vastavalt vanusele kaasatakse õpilased neid ka korraldama ja läbi viima. Emakeelenädal hõlmab mitmeid olulisi aspekte:

Omakultuuri teadlikkuse tõstmine – emakeelenädal juhib tähelepanu keelele kui identiteedi osale, aitab luua seoseid keele, kirjanduse, muusika jt valdkondadega, aitab mõista oma kultuuriruumi olulisust.

Koostöö edendamine – emakeelenädala korraldamine ja läbiviimine nõuab tiimitööd nii õpilaste kui õpetaja vahel, mis aitab kaasa ühtsustunde loomisele ning loob eeldused tugevaks koostööks.

Suhtluspädevuse arendamine – külalisesineja intervjuueerijaks ja koolisiseste konkursside ja ürituste teadustajateks/õhtujuhtideks on õpilane või õpilased. Nii on õpilasel võimalik arendada suhtluspädevust, eneseregulatsiooni ja koostööd.

1.5 Õppe kavandamine ja korraldamine

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) toetatakse lõimingut valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 6) taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 7) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega;

- 8) loetakse ja käsitletakse eri tüüpi ja liiki tekste ea- ja jõukohasuse, valikulisuse ja huvidele vastavuse põhimõttel ning ühise identiteedi kujundamise eesmärgil;
- 9) kujundatakse õpilase keeleteadlikkust, metakeele valdamist, suhtlus- ja väljendusoskust, keeleressursside ja -allikate teadliku kasutamise oskust;
- 10) kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- 11) arendatakse eri liigis ning žanris ilukirjandustekstide avatud ja loovat analüüsi-, tõlgendamis- ja mõistmisoskust, ilukirjandusliku poeetika tundmist;
- 12) tegeldakse tekstilooma ja -esitlusega ning omaloomingulise kirjutamisega, kasutatakse selleks ka digivahendeid ja veebikeskkondi.

1.6 Hindamise põhimõtted

Hindamine on õppeprotsessi osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut. Hindamisel saadakse ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase individuaalsest arengust ning toetatakse selle kaudu õpilase kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks, tekitatakse huvi eesti keele ja kirjanduse õppimise vastu.

Hindamise abil saab õppija tagasisidet õppimise edenemise kohta, õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui enda pädevuste arendamiseks.

Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute, protsentide kui ka numbriliste hinnetena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet nii õpetajalt kui ka kaasõpilastelt oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevuste ja arenguvõimaluste kohta.

Hindamine toimub õppeteema lõpul, et kontrollida õppetöös püstitatud eesmärkide täitmist ja riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda

õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnitel võib sõltuvalt töö mahust ja raskusastmest olla erinev kaal.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, hindamise nõuded ja korraldus ja mujal õpitu arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

1.7 Õppekeskkond

Kool koostöös aineõpetajatega korraldab keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpet:

- 1)** viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
- 2)** ruumis, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, et arendada info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- 3)** ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaõppe ülesanded);
- 4)** väljaspool kooliruumi, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õuesõpe) ja -tegevusi (nt õppekäik teatrisse, muuseumisse, raamatukokku, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, osavõtt olümpiaadidest ja konkurssidest, valdkondlikud teemapäevad ja -nädalad).
- 5)** Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute – kujundamisel on kande roll õpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.